

СТАНОВИЩЕ
На
Проф. Йордан Калайков, ДН

относно дисертационен труд за присъждане на научната степен
„ДОКТОР НА НАУКИТЕ”, в област на висше образование7.
„Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.6. „Спорт”
на тема:

КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА ЗА КОНТРОЛ И ОЦЕНКА
НА ФИЗИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ И СПЕЦИФИЧНАТА
РАБОТОСПОСОБНОСТ НА ПОДРАСТВАЩИ
БАСКЕТБОЛИСТИ

Автор: доц. Мариана Алексиева Борукова, доктор, катедра
„Баскетбол, волейбол, хандбал”, НСА „Васил Левски”- София

Един от фундаменталните проблеми в спортната подготовка е контролът на резултатността от тренировъчните въздействия. В конкретния случай доц. Борукова се е заела с нелеката задача да разработи комплексна система за контрол и оценка на специфичната работоспособност при млади баскетболисти. В тренировъчната практика съществуват методи за контрол относно физическото развитие на спортисти и в частност баскетболисти, чрез тестови батерии. В конкретния случай обаче е създадена комплексна система за контрол и оценка на подготвеността в отделните етапи на тренировъчния процес при подрастващи. Без съмнение, изследването респектира с продължителността и мащабността си – обхванати са 310 състезатели – момичета и момчета и 41 треньори. Същевременно, няма как да не се открие и отбележи същността на научния подход – създаване на комплексна система за контрол и оценка на физическото развитие и работоспособност. **Определено твърдя ,че в действителност е апробиран в условията на спортната практика ефективен модел за управление на подготовката чрез система, съставена от четири подсистеми – физическа подготовка, техническа подготовка, подсистема на биологичното състояние и нормативна подсистема, позволяваща тяхната оперативна оценка. При интегрираното си взаимодействие и функциониране тези подсистеми произвеждат информационен продукт относно физическото развитие и специфична**

работоспособност на баскетболистите по възраст и пол. Казано по друг начин се създава възможност за корекция на вече взети решения, свързани с подготовката, т.е. налице е типична управленска процедура, осигуряваща перманентна оптимизация на тренировъчния процес, което е впечатляващо постижение.

Изложените по-горе аргументи ми дават основание да твърдя, че представеният за официална защита труд на доц. Борукова съдържа изследването на значими научно-приложни проблеми от спортната практика чрез оригинален подход. Подкрепям това мнение с няколко неоспорими достижения, демонстрирани в разработката:

1. Извършен е ретроспективният анализ на системите за контрол чрез критичен анализ на 230 литературни източници.

2. Доказана е надеждността и валидността на използваните тестове.

3. Очертана е динамиката на физическото развитие на момичета и момчета - 14-16 г. и влиянието и върху антропометричните показатели, както и на работоспособността им, което е статистически доказано.

4. Разработена е надеждна нормативна база, която е в основата при функционирането на системата.

Открояването на горепосочените достижения ми дават основание да считам, че в представения труд са очертани приноси, които се отнасят не само за конкретния научен проблем, но са и принос към теорията и практиката на спортната подготовка като цяло, а именно:

1. Създадена е комплексна система за контрол на физическото развитие и работоспособност при подрастващи състезатели по баскетбол, което на практика означава нов подход за управление на подготвеността на млади играчи от страна на треньорите.

2. Разработената, систематизирана и ползвана нормативна база и регресионни модели са с доказана ефективност при оценяване на резултатите от контролните тестове, което е новост в установената практика на треньорите, независимо от това, доколко е иновативна тестовата батерия.

3. Налице е нова концепция за зависимостта на физическото развитие от биологичното съзряване, спортния стаж и спецификата на методиката за обучение в техническо отношение при подрастващи спортисти.

Запознавайки се с нормативната база и изобилието на данни, които треньорите трябва да ползват нееднократно, у

мен възникна въпрос : Дали евентуалното разработване на специализиран софтуер и ползване на мобилни устройства не би рационализирано с пъти ползването на тестовете в предложения вид. Отправлям като препоръка усъвършенстването на комплексната система в това отношение, ако е възможно.

Представените публикации са адресирани към тематиката на докторския труд и отразяват основните научни приноси на неговия автор.

Спазени са изискванията, произтичащи от нормативната уредба, както и пълнотата на набора от необходимата документация, отнасящи се за легитимността на кандидатстването за научната степен „доктор на науките”.

На основата на гореизложеното и наличието на формулираните аргументи твърдя, че с този труд доц. Мариана Борукова доказва по безспорен начин възходящото си развитие като сериозен изследовател и завършен специалист в областта на теорията и практиката на спорта.

Предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор на науките” на доц. Мариана Алексиева Борукова, д-р, в професионално направление 7.6. „Спорт”.

2.07.2022г.

Проф. Йордан Калайков, ДН

//